

VARTEIG

Menighets- blad

Nr. 9

November 1984

12. årg.

Hvor vil vi helst være?

Salme 84.

Hvor ofte har vi ikke hørt omtrent som så. "Det er bedre å sitte i skauen og tenke på Gud, enn å sitte i kirken og tenke på skauen". Og i og for seg høres vel dette ganske rimelig ut. Men mon tro om ikke en slik måte å tenke på allikevel røper et noe underlig syn på hva en kirke er og skal være. Idag har slike tanker ført til at mange mennesker betrakter kirken som en møteplass for spesielle anledninger. Vi går dit når vi skal ha dåp. Så er vi der noen ganger til konfirmasjonsforberedelsen, og seinere møter vi opp når vi har bryllup. Når livet er slutt, bæres vi også til kirken. Men ellers sitter vi helst hjemme, eller i skauen, og tenker våre tanker om Gud.

Det har allikevel hendt at jeg har møtt mennesker som har kjent det annerledes. Mennesker som ikke kunne tenke seg noe bedre enn å være i Guds

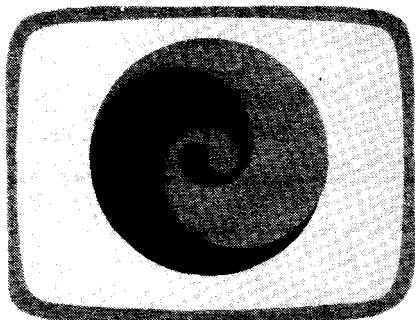
hus. Mennesker som lengtet etter kirken, og som dro dit så ofte som de kunne. Når det regnet, tok de på seg sitt regntøy og dro allikevel. De lot seg ikke stanse verken av vinter og snø eller av sol og varme. Ganske enkelt fordi de ikke visste noe bedre enn å være i Guds hus. "Hvor elskelige dine boliger er, Herre, Allhærs Gud! Min sjel lengtet, ja, fortæres av lengsel etter Herrens tempelgårder". (Salme 84, 2-3).

Kirken er vårt egentlige hjem. Der er det at vi hører til. Der er det at vi kan få møte vår Gud, og kan legge hverdagens stress og mas av oss. I kirken kan vi få være stille og rolige, og bare ta imot det Gud vil gi oss. Der kan vi få næring for vår tro og styrke for vårt liv. Ditt egentlige hjem er i kirken! "Ja, fuglen har funnet et hjem, svalen har fått seg et rede, hvor den

Forts. neste side

UNDERVEIS

En programserie om kristen tro idag. Kommer i fjernsyn og radio januar – mars 1985.

Vår kirke har nå fått en enestående anledning til å spre kunnskap om den kristne tro. NRK, Kirkerådet og Norsk Kristelig Studieråd er gått sammen om å lage en programserie som på en sentral og aktuell måtet tar opp hva det vil si å være en kristen idag.

Målet er å motivere til samtale om dette, og til studium av den kristne

tro, utifra 5 TV-program som vil bli sendt våren 1985. Det første programmet vil komme i uken 27. jan. – 2. februar (antagelig onsdag 30. januar). Deretter kommer de neste 4 programmene med 14 dagers mellomrom. Vi kan også nevne at det blir mulig å se programmet i reprise den påfølgende lørdag formiddag for dem som var forhindret fra å følge med på onsdagskvelden.

Her i Varteig ønsker vi å benytte denne anledningen. Forarbeidet har allerede startet i og med at menighets-skolen vår tar opp og behandler de temaene programserien kommer til å berøre. Men vi har også tenkt å danne så mange samtalegrupper som mulig i tilknytning til serien. Kanskje kunne det være noe for deg? Sett av datoene allerede nå (30/1, 13/2, 27/2, 13/3 og 27/3 alle i 1985). Vi vil bringe løpende informasjon om de lokale tiltak her i menighetsbladet.

Forts. fra foregående side

kan legge sine unger, ved dine altere, Herre, Allhærs Gud, min konge og min Gud". (Salme 84, 4).

Spørsmålet er ikke hva som er best av å sitte i skauen og tenke på Gud, eller å sitte i kirken og tenke på skauen. Det beste er å være i Guds hus og å kjenne og vite at Gud er midt iblant oss. Når vi har fått oppleve sannheten i dette, kan kanskje vi også skjøne det som salmisten skrev: "Ja, en dag i dine tempelgårder er bedre enn tusen ellers". (Salme 84, 4). Kirken er vårt hjem, men vi må selv svare for hvor vi helst vil være.

ØAE

Kristen tro idag

Det er en kjent sak at soknepresten vår – Ørnulf Elseth – er en av forfatterne for boka "Kristen tro idag". Denne boka skal brukes som ressursbok under programserien "Underveis", og vi har derfor valgt å ville stille ham noen spørsmål her i menighetsbladet:

Hvem er denne boka egentlig beregnet på? Boka henvender seg først og fremst til ungdom og voksne som ønsker å vite mer om hva kristen tro er og betyr idag. Vi har søkt å skrive en bok som kan være til hjelp for dem som ennå står litt spørrende og undrende og lurer på hva det vil si å være en kristen. Men vi har også ønsket

å skrive boka slik at den kan styrke og berike troen hos dem som allerede tror.

Hvordan har dere løst en slik oppgave? Er det ikke umulig å skrive en bok som er anvendelig for to så ulike målgrupper? Det er klart at en slik oppgave er vanskelig, men det er ingen større spenning her enn det vi finner ved de fleste gudstjenester. Som kirke står vi hele tiden i den situasjon at vi forsøker å nå mennesker av ulike bakgrunn med det samme budskapet. I boka vår har vi forsøkt å komme til rette med dette problemet ved at vi har valgt et språk som burde være tilgjengelig for alle. Samtidig har vi søkt å gi boka en innholdsmessig tyngde som gjør at de fleste lesere vil lære noe nytt.

Har dere hatt noe bestemt mål med boka? Ja, det følger egentlig av det jeg allerede har sagt om hvem vi har søkt å nå. Vårt mål har vært å lede spørrende og søkende mennesker inn til et møte med ham som er sentrum i den kristne tro – Jesus Kristus. Men samtidig har målet også vært å sette nye ord på troen. Ord som kanskje kan hjelpe kristne mennesker til på nytt å tenke igjennom hva det er de tror og lever på.

Nye ord sier du. Er det nødvendig å bruke alle disse nye ordene da? Ja, jeg tror at det er helt nødvendig. Mange av de gamle ordene og begrepene har for mange mennesker bare blitt tomme klisjeer uten noe særlig innhold. Når vi velger å benytte nye ord, gjør vi ikke det for å forandre budskapet. Tvert om gjør vi det for å gi det gamle budskap ny aktualitet. Den kristne kirke har alltid måtte kle sin tro i ord som var forståelig for samtiden.

Kan du kort peke ut noen hovedtanker som preger boka? Noe av det viktigste for oss har vært og forsøke å skape en bro mellom troen og livet. Vi må la det livet vi lever berike troen vår. Og omvendt. Den tro som vi eier, må få styre og prege det livet vi lever. Troen og livet hører sammen. Så enkelt tror jeg det går an å uttrykke noe av det viktigste vi har villet si.

Det er blitt sagt at dere ikke gir klare nok svar på alle spørsmål i boka deres. Hva har du å si til det? Vi mener selv at vi har svart klart der hvor det er riktig å gi et klart svar. Men noen steder har vi sett det viktigere å lære voksne mennesker til selv å trekke konsekvenser av sin tro, enn at vi skulle presentere en liste med korrekte svar og handlinger. Den kristne tro er ingen religiøs fasitliste som fratar hver enkelt av oss ansvaret for selv å tenke og vurdere på egenhånd. Jeg ser den kristne tro som en ledestjerne, som viser meg den retning livet mitt skal følge. Men mens vi går slik, er vi alle ansvarlige for å treffe valg vi selv kjenner vi kan stå for.

Til slutt. Har du et råd om hvordan vi kan anvende boka "Kristen tro idag"? Boka er først og fremst laget for den kirkelige voksenundervisning. Den egner seg godt som studiebok i menighetsskole, men den burde også være velegnet til bruk i bibel- og samtalegrupper. Jeg vet også at mange har hatt utbytte av å lese boka på egenhånd. Det viktige er at vi arbeider med den på en slik måte at vi får hjelp til å ane noe mer om hva det betyr å leve med en kristen tro idag.

VARTEIG KIRKE 125 ÅR

Byggmester Magnus Fjeldbråten bygget det nåværende tårnet på Varteig kirke.

I år feirer Varteig kirke 125-års jubileum, d.v.s. den nåværende kirkebygning er 125 år. Kirke har det vært på samme stedet i mange hundre år. Første gang Varteig kirke nevnes i et dokument, er i biskop Øisteins jordebok fra 1397, men trolig er kirkestedet ennå eldre.

Den første kirkebygning vi kjenner til, var en stavkirke kledd med bord. I 1704 ble denne revet, og en ny kirke ble bygget på samme sted. Dette var en rødmalt, låvelignende bygning med et tårn midt på. Inni var det sitteplasser til ca. 200 mennesker, men det var ikke ovner der.

Etterhvert ble også denne bygningen så skrøpelig at man bestemte seg for å rive den og reise en ny kirke. En annen ting var at den gamle kirken også var i minste laget. Varteig hadde på midten av 1800-tallet nesten 1400 innbyggere, og man bestemte seg derfor for å bygge den nye kirken større.

Den nye kirken stod ferdig i 1859 og hadde ca. 400 sitteplasser. Bygningen kostet 1690 Spesiedaler (ca. 7000 kr).

Ved denne utvidelsen kom flere graver under kirken. Tårnet stod midt på kirken. Etter et par år fikk kirken 2 ovner slik at folk slapp å fryse vinterstid. I 1891 fikk Varteig kirke orgel. Det ble gitt som gave av en utvandret varting.

I 1911 ble tårnet revet og nytt oppført på vestveggen. Tårntaket ble kledd med kobber. Kirken ble malt og innvendig ble den panelt. Orgelgalleriet ble utvidet og det ble satt opp en lav skillevegg mellom kor og skip.

Skorsteinspiper ble murt opp og nye ovner satt inn.

I 1921 fikk kirken elektrisk belysning og i 1930 ble det satt inn glassmalerier i alle vinduene.

I anledning 100-års jubileet i 1959 ble kirken restaurert. Da ble prekestolen ført tilbake til sin opprinnelige form, det ble lagt røde løpere i midt- og sidegangene, nye piper ble murt opp og kirken ble malt både utvendig og innvendig. Varteig kirke har mye gammelt, fint inventar. Det eldste er døpefonten. Den er fra 1200-tallet og er laget av kleberstein. I kirken er det 2 altertavler, den eldste er fra 1643. Den henger til venstre i koret. Ved alteret står en tavle fra 1740. Begge altertavlene framstiller Nattverden.

Svært mye av inventaret er gaver, noe som viser at folk i bygda gjennom tidene har satt stor pris på kirken sin. Kirkegården var fra først av inngjerdet med tømmerstokker som var lagt på hverandre, men da det ble bygd ny kirke i 1859, ble stakkene fjernet og det ble satt opp et steingjerde. Gjerdet ble reist som pliktarbeid for gårdene i bygda.

I 1886-87 ble det plantet en del lønnetrær på kirkegården. Siden ble det satt opp en smijernsport og et rekkverk på trappa. I 1946 ble kirkegården utvidet. Tomten var en gave. I 1952 sto gravkapellet ferdig.

Da Varteig i 1861 ble egen kommune, ble det også eget soknekall. Vi hadde før hørt under Tune. Den første som var prest i Varteig, var Anders Andersen. Han har fått sin minnestein på kirkegården.

Soiveig Rød

NYTT FRA MENIGHETEN

Høsttakkegudstjeneste med presentasjon av nye konfirmanter.

Søndag 7. oktober var det høsttakkegudstjeneste i Varteig kirke. Også i år var kirken pyntet til fest av Varteig Bondekvinnelag, og vi ble minnet om hvor mye vi har å være takknemlig for. Ise Kr. Ungdomskor var med og sang, og det ble en riktig feststund i kirken.

De siste årene har vi hatt som tradisjon å presentere de nye konfirmanter i forbindelse med høsttakkegudstjenesten. Slik også i år. Det er 30 ungdommer som nå har startet sin konfirmasjonstid, og vi minner om at både prest og ungdommer trenger menighetens forbønn. De 30 som

ble skrevet inn i år, var følgende: Lars Erik Høydahl, Bjørn Roar Joneid, Rolf Inge Lunde, Lars Cato Skaar, Nina Cecilie Belsby, Siv-Susan Borgeresen, Anne May Gundersen, Vigdis Hansen, Astrid Kristine Kjuus, Mona Nygaard, Kari Renée Smedbakken, Åse Marit Sælid, Geir Ole Andersen, Arild Bergsland, Magne Brenås, Terje André Bøe, Tore Johan Bøe, Lars Gøran Eriksen, Jon Gustavsven, Geir Arne Hasle, Trond Lundestad, Jens Arne Spydevold, Bjarne Fredrik Tangen, Frode Fossen Tomta, Stig Andre Tomta, Gunhild Bøhaugen, Tove Kristin Midtfjell, Lillian Rød, Gro Helene Sikkeland og Gro Merete Vatvedt.

Utdeling av Min Kirkebok.

Kirken var fullstappet søndag 14. oktober da "Min Kirkebok" ble delt ut til alle døpte 4-åringer i Varteig. Av 37 døpte barn i 1980 var det 33

som møtte fram i kirken. Og fram-møtet blir enda mer imponerende når vi vet at det i tillegg til de fram-møtte også var 2-3 av de øvrige som hadde gitt beskjed om at de ønsket boka

men dessverre var forhindret fra å være tilstede ved gudstjenesten. Det er tydelig at 4-åringene ser fram til å få denne hilsenen fra kirken, og vi på vår side er selvfølgelig glad for den kontakten vi kan få på denne måten.

Under gudstjenesten var "Ovaskogs

Unge Røster" med og sang. Dette koret har på kort tid rukket å bli meget bra, og de presenterte oss for et fint utvalg av gode barnesanger. Etter gudstjenesten var det fest for alle 4-åringene med familie på Kommunelokalet, og der måtte vi ta i bruk hele 2. etg. for å få plass til alle sammen.

Misjonssambandet på Ise.

Misjonssambandet på Ise har møte på Betel, Ise, fra tirsdag 20. november og fram til søndag 25. november. Taler under møtene denne gangen blir emmisær Helge Røsegg. Alle møtene begynner kl. 19.00. Et unntak fra dette er søndagsmøtet som tar til kl. 18.00. Under møtene vil vi få besøk av ulike sang- og musikkrefter. Vi ønsker alle et hjertelig velkommen til disse samværene.

Kirkejubileum 25. november.

Søndag 25. november er Varteig

kirke 125 år, og menighetsrådet har ønsket å markere dette jubileet på en enkel måte. Vi får besøk av prost Helge Feen i Sarpsborg, og dessuten vil flere av bygdas tidligere prester også være invitert.

Mange har sikkert lagt merke til at det har pågått arbeider ved kirken den siste tiden. I sommer ble deler av kirken malt innvendig, og i høst har det pågått en god del utvendig vedlikeholdsarbeid. Taket på kirken trengte en restaurering. Det er nå gjort. Dessuten er kirken også malt og stelt

Forts. neste side

GUDSTJENESTENE

Søndag 4. november – Allehelgens dag: Varteig kirke kl. 11. Høymesse ved Elseth og kretssekretær Gunnar Treidene. Nattverd og dåp. Offer til Sameisjonen. Søndagsskole. Menighetsmøte.

Søndag 11. november – 22. s.e. pinse: Hasle kl. 11. Gudstjeneste ved Elseth.

Søndag 18. november – 23. s.e. pinse: Høgheim kl. 11. Storfamiliegudstjeneste ved Elseth felles med søndagsskolen. Kirkekaffe. På de øvrige steder søndagsskole som vanlig.

Søndag 25. november – Siste søndag i kirkeåret:

Varteig kirke kl. 11. Jubileumsgudstjeneste i anledning Varteig kirkes 125 års jubileum. Prost Feen og Elseth. Varteig Menighetskor. Nattverd. Offer til menighetsarbeidet. Kirkekaffe etter gudstjenesten.

Søndag 2. desember – 1. s. i advent: Varteig kirke kl. 11. Høymesse ved Elseth. Nattverd. Søndagsskole.

Forts. fra foregående side

utvendig. Vårt håp er også at tavlen med lista over dem som har vært prester i Varteig, skal være ajourført til jubileumssøndagen.

Selve jubileet vil bli markert med en jubileumsgudstjeneste i Varteig kirke søndag 25. november kl. 11.00. Deretter er alle velkommen til en kirkekaffe på kommunelokalet. Varteig kirke har betydd mye for mange i bygda vår, og vi håper også at dette jubileet kan være med på å bevisgjøre mennesker om hva kirken også idag står for og betyr.

MØTERUTE

Onsdag 31. oktober: Ungdomsklubb på Breidablikk kl. 17.30.

Lørdag 3. november: Ungdomskveld på Breidablikk.

Søndag 4. november: Fest for sameisjonen på kommunelokalet kl. 18.00.

Tirsdag 6. november: Menighetsskole på Hasle Menighetscenter kl. 19.30.

Søndag 11. november: Misjonssambandet har møte hos Navestad, Brenne, kl. 18.00.

Onsdag 14. november: Ungdomsklubb på Breidablikk kl. 17.30.

Tirsdag 20. november – søndag 25. november: Misjonssambandet på Ise har virkeuke på Betel v. emmisær Helge Røsegg.

Tirsdag 20. november – søndag 25. november: Indremisjonen har virkeuke på Høgheim og Breidablikk.

Søndag 25. november: Kirkekaffe i anledning 125 års jubileet for Varteig kirke.

Tirsdag 27. november: Menighetsskole på Hasle Menighetscenter kl. 19.30.

Onsdag 28. november: Ungdomsklubb på Breidablikk kl. 17.30.

SLEKTERS GANG

Døpte:

14/10: Stian Bosseng Svendsen.

14/10: Sindre Aadahl.

14/10: Inger Kvarsnes Hugsted.

Vigde:

22/9: Inger Elisabet Sælid og Odd Einar Kjærnsrød.

6/10: Hege Ingebjørg Mathiesen og Bjørn Wilhelm Bøe.

Døde:

29/9: Thorolf Eriksen.

1/10: Alfhild Dagmar Bergerud.